

LA TORRE MESTRA

El cuc i la fortalesa

CRÍTICA Apareix el fondo laberint narratiu que va precedir el Pulitzer de Jennifer Egan. Ricard Ruiz Garzón.

'La torre mestra' juga al realisme amb fantasmes, a la feudalització d'internet

A la nord-americana Jennifer Egan la vam conèixer per la seva novel·la *El temps és un cabró*, mereixedora de premis com el Pulitzer i publicada el 2011 per Edicions de 1984 i Minúscula. Juntament amb el seu debatut capítol a Power Point, símptoma d'una ambiciosa aposta formal, aquella novel·la sobre la música, la soledat i l'era digital va sorprendre perquè havia desbancat Jonathan Franzen i el seu *Llibertat* en la carrera pel premi, però també per la frescor d'una veu que alternava modernitat i classicisme per retratar una de les claus del nou segle: la nostra forma de cremar el temps sense saber si el vivim, el matem o simplement, ehem, tenim altres urgències.

Més orientada al que és espacial al que és temporal, a la psicologia que a la sociologia, la novel·la prèvia de Jennifer Egan, aquesta *La torre mestra* que oportunament acaben de recuperar les dues editorials, demostra que la narradora de Chicago va sorprendre només per ignorància. Publicada el 2006 com *The Keep*, la història comença amb l'arribada de Danny, un addicte a la connectivitat, a un vell castell centreeuropeu en què el seu cosí Howie, a qui va traumatitzar de petit, pretén construir un aïllat hotel de luxe. Després d'aquesta arrencada gòtica, amb ressons de Bram Stoker, un narrador interromp no obstant el relat. Es tracta de Ray, un convicte que està escrivint la història de Danny per atraure la seva professora, Holly, al taller literari de la presó. Com a la torrassa que dona títol al llibre, per tant, l'arquitectura de la novel·la no només està plena de capes, sinó que oculta un laberint de túnels i significats subterranis, suficients per intuir que Egan no barreja Danny i Ray per casualitat. El que és essencial a *The Keep*, en tot cas, no serà la resolució d'aquesta relació metanarrativa, ni tampoc la revisitació del trauma dels dos cosins, ni el doble gir final d'una breu tercera part que, aquesta sí, poca cosa aporta al conjunt més enllà de la pirotècnia. Tot plegat, és cert, subratlla la versatilitat d'una autora preparada per al salt postmodern d'*El temps és un cabró*, però obvia la ver-

dadera fortalesa d'Egan, la torrassa que realment l'acosta a Franzen i a David Foster Wallace: la seva solidesa simbòlica, lliure com correspon de prejudicis de gènere.

MURS, SORTIDES, LABERINTS // Perquè *La torre mestra*, en efecte, és una obra que juga al realisme amb fantasmès, a la feudalització d'internet, al silenci de la hipercomunicació. És un títol d'alt calat semiòtic, sobretot en les seves portes, murs, sortides i laberints. Tothom està tancat en aquesta obra, tothom mira d'escapar-se'n, encara que sigui com a les *Presons* de Piranesi, com en les escales impossibles d'Escher, com en Kafka. Com en aquell cuc —insòlitàment convertit en «anaconda» en la traducció castellana— que desitja devorar el protagonista, com en la porteta mental que Holly obre a Ray, com en el secret que va salvar Howie.

Sí Jennifer Egan arriba on arriba en aquest llibre, si s'equipara en fi de tantes formes a *El Mago* de John Fowles, és justament per això mateix: perquè en el més fondo del seu ingent castell literari, creu que només cal una miqueta de carn per foradar la pedra.